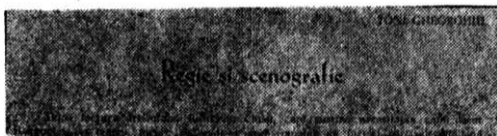

Odată recunoscută necesitatea regizorului ca îndeletnicire autonomă și diriguitoare față de spectacol, artistul care o îndeplinea căpăta cu încetul o autoritate tot mai mare. (...) Noua funcțiune nu a întârziat să aibă repercusiuni asupra întregii vieți a teatrului și, mai întâi, a repertoriului. (...) Critica dramatică mai avizată atrăsese atenția mai de mult asupra neajunsurilor jocului actoricesc, care începuse să nu se mai lege. (...) Cu alte cuvinte, problema esențială a regiei de a centra spectacolul „pe adevărul cel mai de la fund” al lucrării era străină teatrului, sau găsită în mod cu totul empiric, de intuiția citorva actori însemnați. (...) ...la noi s-a pus cu o mult mai redusă intensitate conflictul între teatrul de actor și teatrul de regizor. Când, între cele două războaie, regia a început să aibă un primat în teatrul românesc, ideea în sine se impusese într-atît în toate țările de superioară cultură teatrală, încît a fost acceptată și susținută. (...) Din cîte am văzut, în cei treizeci și mai bine de ani de la începutul veacului nostru, porniți cu relief deosebit după prima decadă, regia românească a dat un imbold și o ținută specială teatrului românesc. Lucrarea cea mare însă nu se îndeplinise. (...) Mai trebuie o anumită stăruință și acordare a regizorului cu întregul material uman și tehnic ținut la dispoziția sa, cu acel autentic și specific al noastru, care nu trebuie uitat și care ne vine dintr-o veche moștenire de bună măsură, robustă, de solid realism, creat de înaintașii atît de mari pe care i-am avut.

Ion Marin Sadoveanu, „Note despre începuturile regiei românești”, „Teatrul” nr. 5/1956, p. 46.

Scenografie

lată-mă, de fapt, în fața unui sentiment adevărat, modestia, condiție absolut necesară creatorilor unui spectacol. Pentru că modestie înseamnă proporție — și frumosul nu e altceva decît proporție. Iar un spectacol este o proporționare între actori-autor-regizor-decorator. (...) Dar, chiar atunci cînd regizorul colaborează cu pictorul, adică în cazul ideal (de fapt normal), adică în cazul cînd principiul modestie-proporție stă la baza întregului, colaborarea lor mai depinde de datele prime pe care le aduce fiecare din ei. Cred că nu trebuie trecut cu ușurință peste lipsa de orientare în domeniul plasticității a unor regizori, deficiență care, dacă

nu e suplinită de un bun gust plastic perfect (lucru foarte rar, nu numai la regizori), va duce implicit la o nesiguranță, la o tendință spre neutral, la desconsiderarea cadrului plastic sau (și) la formulă. (...) Aceași nesiguranță, simptom al lipsei de orientare, stă și la baza alunecărilor spre formalism ale unor regizori și decoratori. Căci, dacă, pe de o parte, căutarea disperată a unei soluții salvatoare duce la un decor neutral, pe de altă parte dorința de „nemaivăzut” trage întreaga echipă spre o rezolvare foraaalistă. (...) Eu consider că orice concepție regizorală ar trebui să se nască în aceleași frământări și încercări cu ale decoratorului, ca și cînd cei doi creatori ar fi o singură persoană. Decoratorul, străin de frământările regizorului, va da un decor întimplător și independent. Pentru că decorul nu este un tablou — și numai atît. Decorul în sine, gol, reprezintă valențe. Sensurile i le acordă prezența umană. Valoarea plastică completă va căpăta cu omul în el. (...) Iată de ce, munca regizorului și a decoratorului trebuie dusă împreună și paralel, aproape confundată la un moment dat. De aceea, ca nu trebuie întreruptă nici un moment, pînă la premieră. (...) Nu e deajuns ca regizorul să aibă idei, și ca acestea să fie expuse; dacă pictorul are idei, nu e deajuns ca ele să apară plastic pe o schiță; ele trebuie pătrunse în esența lor și integrate organic spectacolului. Ce urît e un decor independent care, în tot timpul spectacolului, încăpăținat, îți șoptește altceva decît rostesc actorii! (...) Fiecare piesă își cere rezolvarea sa, iar seria acestor rezolvări rămîne infinită în cadrul unei arte realist-socialiste (...) Totul e ca ideea piesei să reiasă cit e nevoie și cînd e nevoie, iar decorul, dacă rămîne singur, să spună și el, poate, o replică.

Toni Gheorghiu, „Regie și scenografie” (Puncte de vedere în discuția despre reateatralizare deschisă de Liviu Ciulei), „Teatrul”, nr. 5/1956, p. 55.